

Enskild motion

## Motion till riksdagen 2017/18:2825

av **Margareta Cederfelt (M)**

# Akademisk specialisttjänstgöring för sjuksköterskor

---

## Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att det ska löna sig för sjuksköterskor att vidareutbilda sig, nationella principer, nationella och regionala samverkansorgan, utbildningsanställningar samt integrering av teori och klinisk verksamhet när specialistsjuksköterskeutbildningen ses över, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

## Motivering

Idag tillämpas olika principer för finansiering av sjuksköterskors vidareutbildning. Inom vissa landsting erbjuds sjuksköterskor endast tjänstledighet, medan andra erbjuder en viss procentsats av lönen och ytterligare andra full lön med eller utan krav på exempelvis tjänstgöring eller återbetalning.

Tyvärr råder numer brist på specialistutbildade sjuksköterskor. En orsak till bristen kan vara att sjuksköterskor själva får finansiera sin vidareutbildning utan någon garanti om vare sig andra arbetsuppgifter, karriärutveckling eller högre lön. Bristen på specialistsjuksköterskor får till följd att patienterna inte får möta den specialistsjuksköterska patienten har behov av och att väntetider för operationer och behandlingar fördröjs, och det finns även exempel på att vårdavdelningar periodvis har fått stängas ned.

Därutöver drabbas patientsäkerheten negativt när det inte finns sjuksköterskor med rätt kompetensnivå i tjänst. Det är viktigt för vårdens kompetensutveckling att fler sjuksköterskor får möjlighet att vidareutbilda sig men också att redan specialistutbildade sjuksköterskor får möjlighet till fortsatt kompetensutveckling.

Med nationella principer för specialistutbildning får sjuksköterskor oavsett arbetsgivare möjlighet till vidareutbildning, systemet blir transparent och hälso- och sjukvårdens behov av specialistutbildade sjuksköterskor kan säkerställas.

Frågan om specialistutbildning för sjuksköterskor rymmer mer än finansieringsfrågan. En viktig del vid specialistutbildningen är så kallade utbildningsanställningar där hälso- och sjukvårdens huvudmän blir ansvariga för att bereda studenterna plats för klinisk utbildning. Utbildningsanställningarna skall innehålla tillgång till handledare. Utbildningen bör vidare utformas så att vetenskaplig teori och klinisk verksamhet integreras. Huvudmannens ansvar för att tillhandahålla utbildningsanställningar bör regleras genom lagstiftning. För att underlätta kommunikationen mellan hälso- och sjukvården, utbildning och forskning bör samverkansorgan inrättas på nationell och regional nivå.

Specialistutbildningen skall precis som idag ske på universitet och högskolor och leda till skyddad specialistbeteckning.

Vidare måste det löna sig för sjuksköterskor att vidareutbilda sig genom högre lön men också genom att kunna få andra arbetsuppgifter. Därför behöver det inrättas tjänster anpassade efter kunskap och erfarenhet baserat på att höja vårdkvaliteten utifrån patientens vårdbehov. Exempel på tjänster kan vara specialisttjänster, utvecklingstjänster, handledare, kliniska adjunkter och lektorer.

Tillgången på specialistsjuksköterskor är inget som kan lösas genom tillfälliga statliga pengar eller lokala initiativ. För en långsiktig lösning till gagn för patienten och vårdverksamheten behövs långsiktiga strukturella lösningar som är nationellt förankrade. En sjuksköterska skall ha samma möjligheter och rättigheter till specialistutbildning oavsett var hen arbetar eller bor.

Det är välkommet att regeringen den 21 juli 2017 meddelade att en särskild utredare ska se över specialistsjuksköterskeutbildningen. Denne utredare måste ta ovan nämnda behov i beaktning när specialistsjuksköterskeutbildningen ses över.

*Margareta Cederfelt (M)*